

Politechnika Łódzka, Wydział Technologii Materiałowych i Wzornictwa Tekstyliów, Katedra Materiałoznawstwa, Towaroznawstwa i Metrologii Włókienniczej, 90-924 Łódź, ul. Żeromskiego 116, e-mail: izabella.krucinska@p.lodz.pl

ROZWIĄZANIA TEKSTRONICZNE DLA SYSTEMU MONITOROWANIA PARAMETRÓW FIZJOLOGICZNYCH STRAŻAKA

(Prezentacja ustna)

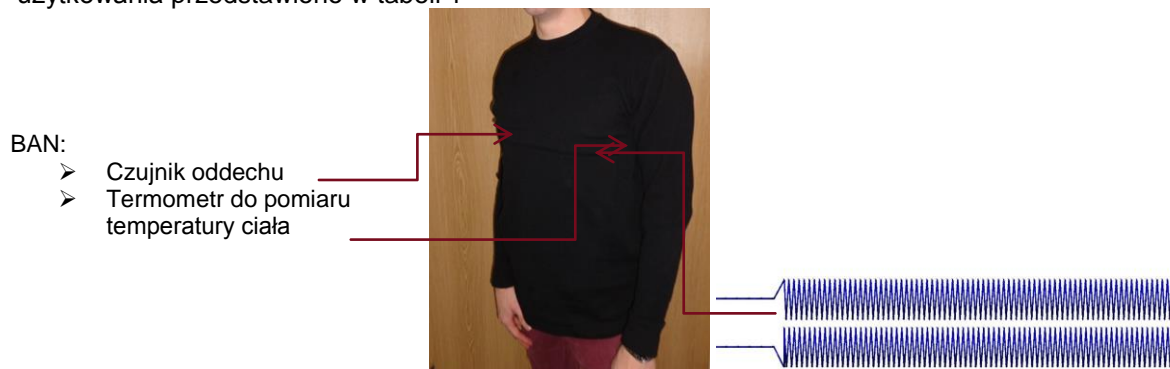
Autorzy: prof. dr hab. inż. Izabella Krucińska, dr inż. Ewa Skrzetuska, mgr inż. Iwona Nowak

Słowa kluczowe: tekstronika, e-tekstyli, odzież ochronna, elektronika noszona, czujniki tekstylne, anteny tekstylne

Zagrożenia współczesnego świata takie jak rosnąca liczba wypadków i pożarów, ryzyko wystąpienia ataków terrorystycznych powodują potrzebę wykorzystania najnowszych osiągnięć techniki i nauki do opracowywania środków wspomagających bezpieczeństwo ludzi. Naukowcy proponuje wiele rozwiązań zapewniających ochronę życia i zdrowia osób najbardziej narażonych, jakimi są pracownicy służb ratowniczych. Najbardziej powszechnymi środkami ochronnymi stosowanymi od wielu lat są ubiory specjalne, których konstrukcja pozwala na zapewnienie ochrony przed czynnikami zewnętrznymi [1-4].

Szeroko rozwijane są sieci telekomunikacyjne typu BAN (*Body Area Network*) oraz WAN (*Wide Area Network*). Są to systemy obejmujące miniaturowe nadajniki i odbiorniki radiowe pracujące w pobliżu ciała ludzkiego, pozwalające między innymi na monitorowanie parametrów życiowych za pomocą zminiaturyzowanych czujników. Czujniki te mogą być umieszczane w odzieży (rys.1) lub na skórze w celu rejestracji zmian w organizmie człowieka takich jak zmiana: temperatury ciała ludzkiego, akcji serca, tętna, oddechu.

W Katedrze Materiałoznawstwa, Towaroznawstwa i Metrologii Włókienniczej opracowywane są czujniki tekstylne metodami druku oraz haftu. Przykładowy czujnik oddechu umieszczony w koszulce, został zaprezentowany na rysunku 1, właściwości pomiarowe tego czujnika przed i po procesie użytkowania przedstawiono w tabeli 1

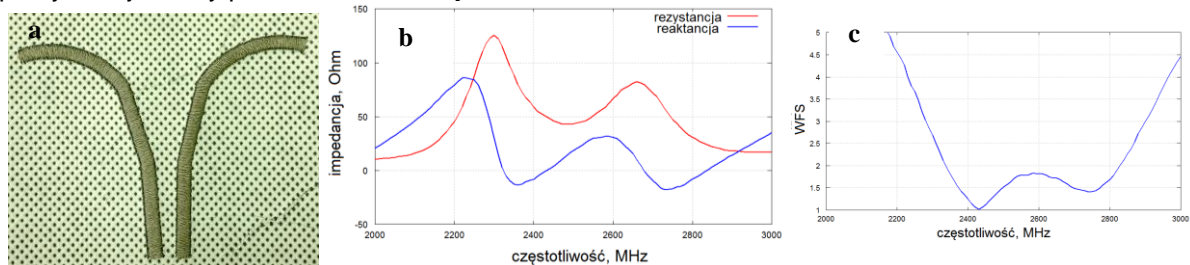

Rys.1. Koszulka z kanałami, w których umiejscowiono miniaturowe układy pomiarowe, wybranych parametrów fizjologicznych oraz wzór hafciarski czujnika oddechu.

Tab.1. Właściwości pomiarowe czujnika przed i po procesach użytkowania.

	Przed testami	Po 20 cyklach prania	Po 3h moczenia w pH o odczynie kwaśnym	Po 500 cyklach rozciągania o 20%	Po 500 cyklach zginania o kąt 45°
Częstotliwość na wyjściu czujnika oddechu, MHz	3,9 – 4,0	3,9 – 4,0	3,9 - 4,1	3,93 – 4,0	4,1 – 4,28
Dewiacje częstotliwości, kHz	10 - 30	30-40	30	40-50	40-60
Częstotliwość spoczynkowa, MHz	3,96	3,96	3,31	3,95	4,2
Częstotliwość po rozciągnięciu, MHz	3,99	3,99	3,28	4,00	4,1
Rezystancja szeregową, Ω	8,2	8,2	8,2	8,2	7,5
Indukcyjność cewki, μH	72	72	70	79	76

Istotnym elementem systemu BAN i WAN są odpowiednio skonstruowane anteny. Rozwój tych systemów spowodował potrzebę opracowania anten tekstylnych, które to posiadają niewielkie wymiary, są elastyczne a ich umiejscowienie w odzieży inteligentnej jest dużo łatwiejsze niż klasycznej anteny [1-5]. W Katedrze wytwarzane są anteny tekstylne trzema technikami: fizycznego osadzania z fazy gazowej PVD, drukowania cyfrowego oraz haftowania z zastosowaniem przewodów elektroprzewodzących. Zdjęcie promiennika anteny haftowanej o geometrii typu Vee oraz parametry pracy takiej anteny przedstawiono na rysunku 2.

Rys. 2. Zdjęcia anteny haftowanej (a), impedancja anteny (b) oraz wyniki pomiarów współczynnika fali stojącej dla anteny (c).

Opracowane rozwiązania wykazują cechy zaawansowanych i niezawodnych technologii typu "smart-textile" integrujących systemy monitorujące ze strukturami tekstylnymi. Przeprowadzone badania wskazują, że są odporne na procesy konserwacji i użytkowania. Wytworzone tekstylne elementy elektroniczne mogą znaleźć zastosowanie w konstrukcjach środków ochrony osobistych służących do monitorowania stanu zdrowia użytkowników oraz zagrożeń środowiskowych.

Podziękowania

Czujniki oraz anteny tekstylne zostały opracowane w ramach projektu rozwojowego „Nowoczesne ochrony osobiste służb ratowniczych KSRG w oparciu o potrzeby użytkowników końcowych” nr O ROB 0014 01/ID14/1 finansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w Warszawie.

Bibliografia

1. Januszkiewicz Ł., Hausman S., Kacprzak T., Michalak M., Krucińska I., Bilka J., "Textile Antenna for Personal Radio Communications System – Materials and Technology", *Fibers & Textiles in Eastern Europe*, 95, 129-133, 2012
2. Raskovic D., Martin T., Jovanov E., "Medical Monitoring Applications for Wearable Computing," *The Computer Journal*, 47(4), 495-504, 2004
3. Jovanov E., Milenković A., Otto C., De Groen P., Johnson B., Warren S., Taibi G., "A WBAN System for Ambulatory Monitoring of Physical Activity and Health Status: Applications and Challenges," in this *Proceedings, IEEE*, 2010
4. Jovanov, E., Milenkovic, A., Otto, C., de Groen, P.C., "A Wireless Body Area Network of Intelligent Motion Sensors for Computer Assisted Physical Rehabilitation in *Journal of Neuroengineering and Rehabilitation*", 2(6), 2005
5. Sydanheimo L., Keskilampi M., and Kivikoski M.: "Performance issues on the wireless 2.4 GHz ISM band in a multisystem environment", *IEEE Transactions on Consumer Electronics*, 48, 3, 638-643, 2002